

# GIỚI THIỆU SÁCH CỦA TỬ SÁCH “THĂNG LONG NGÀN NĂM VĂN HIẾN”

**Tên sách:** Tuyển tiểu thuyết Thăng Long - Hà Nội

**Chủ biên:** Nhà văn Lê Minh Khuê

Thể loại sách: Văn học - Nghệ thuật

Số trang: ước 9000 trang

Số tập: 9 tập

## **\* Tóm tắt nội dung:**

- Là công trình tuyển chọn có tính hệ thống và đầy đủ, về thể loại tiểu thuyết Thăng Long - Hà Nội từ văn học chữ Hán đến nay. Bộ sách sẽ phác họa tiến trình phát triển của thể loại tiểu thuyết nói riêng cũng như văn học của Hà Nội và đất nước nói chung

- Tiêu chí tuyển chọn: các tác phẩm tiêu biểu về nội dung, tư tưởng và chất lượng nghệ thuật; đại diện cho tinh hoa tiểu thuyết Thăng Long - Hà Nội.

- Công trình mang ý nghĩa tổng kết thành tựu của tiểu thuyết Thăng Long - Hà Nội trong 1000 năm. Trước khi đi vào giới thiệu các tác phẩm, nhóm biên soạn đã tiến hành khảo sát kỹ lưỡng lịch sử hình thành thể loại, nêu bật được những thành tựu quý báu và giới thiệu được những cây bút tiểu thuyết tiêu biểu nhất về Thăng Long - Hà Nội. Trong bài viết, một mặt các nhà nghiên cứu đã chú ý thích đáng đến các điều kiện lịch sử - xã hội - văn hóa ảnh hưởng đến văn học và hiện thực đời sống được miêu tả trong văn học, mặt khác, phân tích được chiều sâu tư tưởng và nghệ thuật của tiểu thuyết về Thăng Long - Hà Nội. Đây là công trình không chỉ phục vụ rộng rãi đối tượng bạn đọc yêu văn học Hà Nội mà còn có giá trị thâm khảo đối với người nghiên cứu.

## **\* Đề cương chi tiết**

### **PHẦN MỞ ĐẦU**

#### **1. Mục đích, ý nghĩa và đối tượng phục vụ**

Tuyển tiểu thuyết viết về Thăng Long - Hà Nội từ những bản dịch tiếng Hán đến thời kỳ có chữ Quốc ngữ, qua thời kỳ ngoại xâm, thời kỳ cách mạng kháng chiến chống Pháp, chống Mỹ và xây dựng chủ nghĩa xã hội.

#### **2. Tình hình nghiên cứu và sự cần thiết phải xây dựng lại đề tài**

##### **2.1 Tình trạng đề tài**

Dựa trên những đề tài đã nghiên cứu, biên tập lại để hoàn chỉnh bản thảo.

## ***2.2 Liệt kê danh mục các tác phẩm, công trình có liên quan đến đề tài đang thực hiện (tên công trình, tác giả, nơi và năm công bố)***

1. Tuyển tập tiểu thuyết chữ Hán
2. *Bóng nước Hồ Gươm* - Chu Thiên
3. *Số đỏ* - Vũ Trọng Phụng
4. *Cành vàng lá ngọc* - Nguyễn Công Hoan
5. *Sống mòn* - Nam Cao
6. *Luỹ hoa* - Nguyễn Huy Tưởng
7. *Vỗ bờ* - Nguyễn Đình Thi
8. *Thiếu nữ mùa thu* - Bích Thuận
9. *Vùng trời* - Hữu Mai
10. *Người và xe chạy dưới ánh trăng* - Hồ Anh Thái

## ***2.3 Phân tích, đánh giá cụ thể những vấn đề còn tồn tại, hạn chế của tác phẩm, công trình nghiên cứu trước và các yếu tố, các nội dung cần đặt ra ở đề tài này (nêu rõ nếu thành công thì đạt được vấn đề gì?)***

Chúng tôi sẽ tuyển chọn phần tiểu thuyết chữ Hán về Thăng Long - Hà Nội.

Đọc lại tiểu thuyết các thời kỳ về Hà Nội để tuyển chọn đích đáng những tác phẩm tiêu biểu nhất đại diện cho tinh hoa về tiểu thuyết Thăng Long - Hà Nội.

Mục đích đề tài có tác dụng là sách tham khảo cho học sinh, sinh viên, nâng cao tính giáo giục về tình yêu Thăng Long - Hà Nội.

### **3. Phương pháp nghiên cứu**

Luận cứ rõ việc lựa chọn các phương pháp nghiên cứu, điều tra phù hợp với nội dung của đề tài. Làm rõ tính mới, sáng tạo, độc đáo của các phương pháp nghiên cứu và điều tra tư liệu:

Phần tiểu thuyết chữ Hán sẽ mở ra cách nhìn mới về các tác phẩm có từ xa xưa về thành phố.

Những tiểu thuyết tiếp theo sẽ là những ghi chép về các thời kỳ mở ra cho người đọc những phát hiện về Thăng Long - Hà Nội, về con người cảnh sắc, về địa lý, lịch sử của Thăng Long - Hà Nội.

### **PHẦN NỘI DUNG**

#### **1. Tóm tắt nội dung và những vấn đề chính**

Tuyển chọn các tiểu thuyết có từ thời lập đô đến ngày nay, bao gồm đầy đủ các tác giả và tác phẩm tiêu biểu nhất, có giá trị lâu dài đã được khẳng định qua 1000 năm lịch sử. Đây là những tiểu thuyết có ý nghĩa đại diện cho tinh hoa tiểu thuyết viết về Thăng Long - Hà Nội. Nội dung của chúng đều thể hiện tinh

thần trong sáng, cao quý của người Hà Nội. Phong thái, cốt cách, nếp sống hàng ngày trong chiến tranh cũng như trong hoà bình, cũng như chiến công của người Thăng Long - Hà Nội qua các giai đoạn lịch sử.

## **2. Định hướng, tiêu chí tuyển chọn**

Những tiêu thuyết tiêu biểu nhất viết về Thăng Long - Hà Nội từ khi có nền văn xuôi tự sự Việt Nam thời Trung đại đến những năm đầu thế kỷ XXI.

## **3. Kết cấu:**

Tuyển tiểu thuyết Thăng Long - Hà Nội khoảng 4.500 trang khổ sách 16 x 24cm (chia làm 3 tập).

### **3.1 Phần Tổng quan**

\* Người viết:

+ GS. Trần Nghĩa - Nguyên Viện trưởng Viện Hán Nôm

+ GS. Trần Ngọc Vương - Giảng viên Trường ĐH KHXH & NV

\* Số trang: 30 trang

#### **3.1.1 Phần mở đầu:**

Giới thiệu tổng quát tiểu thuyết ảnh hưởng đến đời sống xã hội và sự phát triển của vùng đất Thăng Long - Hà Nội từ thời kỳ Trung đại đến những năm đầu thế kỷ 21. Cùng với thơ và truyện ngắn, tiểu thuyết góp phần lớn vào sự phát triển nhiều mặt của Thăng Long - Hà Nội, có tính xung kích, có thể trực tiếp ảnh hưởng đến nhịp thở của xã hội. Tiểu thuyết đi sâu mô tả đời sống tinh thần của người Hà Nội, mô tả đời sống tâm lý, mô tả hiện thực đời sống, mô tả tính cách phong thái đặc trưng của người Thăng Long xưa và Hà Nội gần đây. Là những cuốn sách in dấu ấn kỹ về Thăng Long - Hà Nội.

#### **3.1.2. Phần hai:**

Giới thiệu các tiểu thuyết ngắn (có thể trùng với ký, ghi chép) về Thăng Long - Hà Nội thời kỳ trung đại, phần chữ Hán đã được dịch và hiệu đính. Những câu chuyện sinh động của các nhà Nho viết về cảnh và người của Thăng Long - Hà Nội - một số tiểu thuyết rất ngắn, như là truyện ngắn, nhưng có thể do cách gọi, cách phân loại của ta từ trước, cũng được đưa vào phần này.

#### **3.1.3. Phần ba:**

Từ 1900 đến 1945 - thời kỳ của văn học đã có chữ quốc ngữ, của các tiểu thuyết đã có sự sinh động, gần với lối viết phương Tây và đã có những tác giả tài năng cho đến nay ta vẫn xem một số tiểu thuyết là mẫu mực của thời kỳ chữ quốc ngữ xuất hiện và phát triển. Các tiểu thuyết có giá trị nêu bật được đời sống tinh thần của người Hà Nội, đặc biệt là các tiểu thuyết thuộc nhóm các tác giả Tự lực văn đoàn.

#### 3.1.4. Phần bốn:

Từ 1945 đến nay - thời kỳ có khá nhiều tiểu thuyết hay viết về Hà Nội. Cách mạng tháng Tám, kháng chiến 9 năm, chiến tranh chống Mỹ cứu nước và sau năm 1975... là đề tài phong phú cho thơ và truyện ngắn nhưng tiểu thuyết cũng ghi được dấu ấn đặc biệt.

#### 3.2 Giới thiệu cụ thể tên tác giả cùng những tác phẩm viết về Thăng Long - Hà Nội qua các thời kỳ:

##### A. THỜI KỲ TRUNG ĐẠI - TIỂU THUYẾT CHỮ HÁN (TỪ THẾ KỲ X ĐẾN 1900)

1. *Truyện kỳ tân phả* - Nguyễn Dữ (Ngô Văn Triện dịch)
2. *Hoa viên kỳ ngộ tập* - Khuyết danh (Phan Văn Các dịch)
3. *Việt Nam kỳ phùng sự lục* - Khuyết danh (Phan Văn Các dịch)
4. *Hoàng Lê nhất thống chí* - Ngô Gia Văn Phái (Nguyễn Đức Vân dịch)
5. *Việt Nam xuân thu* - Vũ Xuân Mai, Lê Hoan (Trần Nghĩa dịch)

##### B. THỜI KỲ 1900 - 1945

1. *Tố Tâm* - Hoàng Ngọc Phách
2. *Cành hoa điểm tuyết* - Đặng Trần Phát
3. *Chúa Trịnh Khải* - Nguyễn Thiện Luật
4. *Duyên Bích Câu* - Nguyễn Xuân Huy
5. *Nhà nho* (hoặc *Bút nghiên*) - Chu Thiên
6. *Ngoại ô* (hoặc *Ngõ hẻm*) - Nguyễn Đình Lạp
7. *Lều Chõng* - Ngô Tất Tố
8. *Nửa chĩnh xuân* - Khái Hưng
9. *Đoạn tuyệt* - Nhất Linh
10. *Con đường sáng* - Hoàng Đạo
11. *Cành vàng lá ngọc* - Nguyễn Công Hoan
12. *Mực mài nước mắt* - Lan Khai
13. *Số đỏ* - Vũ Trọng Phụng
14. *Sống mòn* - Nam Cao

##### C. THỜI KỲ 1945 ĐẾN NAY

1. *Sống mãi với thủ đô* - Nguyễn Huy Tưởng
2. *Mười năm* - Tô Hoài
3. *Mặt trận trên cao* - Nguyễn Đình Thi
4. *Những tiếng súng đầu tiên* - Hồ Phương
5. *Lửa từ những ngôi nhà* - Nguyễn Minh Châu
6. *Hồ Quý Ly* - Nguyễn Xuân Khánh

7. *Trong lòng Hà Nội* - Hà Minh Tuân
8. *Người và xe chạy dưới ánh trăng* - Hồ Anh Thái
9. *Cuốn gia phả để lại* - Đoàn Lê
10. *Mùa là rụng trong vườn* - Ma Văn Kháng
11. *Thân phận của tình yêu* - Bảo Ninh
12. *Ngõ cây bàng* - Nguyễn Thị Ngọc Tú
13. *Tia nắng mong manh* - Hoàng Ngọc Hà

#### **4. Tư liệu tham khảo**

\* Tiểu thuyết viết bằng chữ Hán (4 tập) - NXB KH&XH

\* Các tiểu thuyết dự định lấy vào tuyển tập nhưng do độ quá dài, lại không thể trích dẫn nên đã đưa vào danh sách tham khảo:

1. *Vỡ bờ* - Nguyễn Đình Thi
2. *Ngàn dâu* - Hồ Phương
3. *Vùng trời* - Hữu Mai

\* Một số cuốn thuộc thời kỳ Trung đại dự định đưa vào Tuyển tập:

1. *Viết điện U Linh* - Lý Tế Xuyên
2. *Nam ông mộng lục* - Hồ Nguyên Trừng
3. *Lĩnh Nam chích quái* - Vũ Quỳnh
4. *Truyện kỳ mạn lục* - Nguyễn Dữ
5. *Truyện lý trích lục* - Khuyết danh
6. *Mẫu hiền thuyết loại* - Lê Thánh Tông
7. *Lê Quận công liệt truyện* - Bùi Trọng Bích
8. *Vân Nang tiểu sử* (Chí quái - truyền kỳ) - Phạm Đình Dục
9. *Bà Tâm huyền kính lục* - Trần Tân Gia